

**LIETUVOS BANKO
PRIEŽIŪROS TARNYBOS
FINANSINIŲ PASLAUGŲ IR RINKŲ PRIEŽIŪROS DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL S. T. IR AB DNB BANKO GINČO NAGRINĖJIMO**

2016 m. rugpjūčio 18 d. Nr. 242-341

Vilnius

Lietuvos bankas gavo S. T. (toliau – pareiškėjas) kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjo ir AB DNB banko (toliau – bankas) kilusį ginčą dėl banko reikalavimo sumokėti skolą ir skolos išieškojimo išlaidas pagrįstumo.

N u s t a t y t a:

2013 m. gruodžio 16 d. pareiškėjas su banku sudarė kreditavimo sutartį Nr. (*duomenys neskelbtini*) (toliau – Sutartis), kurios pagrindu pareiškėjui buvo išduotas 1 492 Lt (432,11 Eur) vartojimo kreditas, skirtas banke turimam kreditui pagal 2007 m. balandžio 26 d. susitarimą dėl atstatomojo kredito limito nustatymo Nr. (*duomenys neskelbtini*) refinansuoti (Sutarties Specialiosios dalies 3, 4 ir 5 punktai). Sutarties Specialiosios dalies 7 ir 13 punktuose šalys sutarė, kad galutinis kredito grąžinimo terminas yra 2014 m. lapkričio 26 d., o bendra pareiškėjo mokama suma (kredito sumos ir bendros kredito kainos suma) yra 1 704,73 Lt (493,72 Eur).

2014 m. lapkričio 20 d. *Lindorff Oy*, veikiančios Lietuvoje per įsteigtą filialą (toliau – *Lindorff Oy*), pareikalavimo laišku pareiškėjas buvo informuotas, kad bankas įgaliojo *Lindorff Oy* atlikti veiksmus, susijusius su pradeltų turtinių įsipareigojimų išieškojimu, ir paragintas sumokėti laiške nurodytą įsiskolinimą. 2015–2016 m. pareiškėjas bendravo su *Lindorff Oy*, siekdamas išsiaiškinti, kokių pagrindu iš jo yra reikalaujama sumokėti ne tik įsiskolinimą bankui, bet ir *Lindorff Oy* patirtas skolos išieškojimo išlaidas. Pareiškėjas teigė, kad pagal Sutartį su banku yra visiškai atsiskaitęs, todėl nesutiko mokėti reikalaujamų sumų. 2015 m. balandžio 28 d., 2016 m. balandžio 28 d., 2016 m. gegužės 6 d. raštais ir 2016 m. kovo 15 d. elektroniniu laišku *Lindorff Oy* pareiškėją informavo, kad bankas išieškojimo pavedimą dėl pareiškėjo skolos pagal Sutartį išieškojimo *Lindorff Oy* davė vadovaudamasis banko ir *Lindorff Oy* sudarytos bendradarbiavimo sutarties dėl gautinų sumų valdymo pagrindu. *Lindorff Oy* taip pat nurodė, kad pareiškėjo skola bankui pagal Sutartį yra 45,02 Eur nesugrąžintas kreditas, 1,33 Eur delspinigiai, taip pat reikalauta sumokėti 42,05 Eur skolos išieškojimo išlaidas (iš viso – 88,40 Eur). Atsakydamas į pareiškėjo reikalavimus pagrįsti tiek skolos bankui, tiek išieškojimo išlaidų dydžius, *Lindorff Oy* pateikė pareiškėjo atliktų mokėjimų pagal Sutartį detalizaciją ir paaiškino, kad, pagal Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.57 straipsnį, su prievolės įvykdymu susijusias išlaidas, į kurias įskaičiuojamos protingos su nuostolių išieškojimu ne teismo tvarka susijusios išlaidos, turi atlyginti skolininkas.

Manydamas, kad minėtos sumos reikalaujamos nepagrįstai, pareiškėjas kreipėsi į Valstybinę vartotojų teisių apsaugos tarnybą, pastaroji pareiškėjo kreipimąsi pagal kompetenciją persiuntė Lietuvos bankui. Lietuvos bankas, įvertinęs, kad pareiškėjas dėl kilusio ginčo nėra su rašytine pretenzija kreipėsis į banką, atsisakė nagrinėti ginčą ir pareiškėjo kreipimąsi persiuntė bankui. Šalims nepavykus kilusio ginčo išspręsti taikiai, pareiškėjas kreipėsi į Lietuvos banką dėl vartojimo ginčo nagrinėjimo.

Kreipimesi dėl ginčo nagrinėjimo pareiškėjas nurodė, kad pagal Sutartį jis iš viso turėjo sumokėti 493,72 Eur (1 704,73 Lt). Pareiškėjas teigia, kad vykdydamas Sutartį bankui yra

sumokėjęs 497,03 Eur, ir pateikė savo banko sąskaitos išrašus. Pareiškėjas mano, kad su banku yra visiškai atsiskaitęs, todėl nei reikalavimas sumokėti skolą bankui, nei reikalavimas atlyginti skolos išieškojimo išlaidas nėra pagrįsti. Pareiškėjas pabrėžė, kad bankas ir *Lindorff Oy*, nors pareiškėjas ne kartą prašė, taip ir nepagrindė, kaip apskaičiuavo reikalaujamas sumokėti sumas.

Atsiliepime į pareiškėjo kreipimąsi bankas nurodė, kad su pareiškėjo teiginiais nesutinka. Bankas informavo, kad Sutartis nėra nutraukta, tačiau pasibaigė suėjus joje nurodytam sutarties galiojimo terminui. Bankas nurodė, kad pareiškėjui laiku neatsiskaičius su banku buvo pradėta ikiteisminio skolos išieškojimo procedūra, kurios metu *Lindorff Oy* patyrė 42,05 Eur išlaidas, susijusias su reikalavimo pareiškimu ir skolos administravimu, o vadovaujantis CK 6.57 straipsniu tokias išlaidas turi atlyginti pareiškėjas. Bankas taip pat pateikė 2016 m. birželio 6 d. skolos detalizaciją, iš kurios matyti, kad pareiškėjo 45,02 Eur įsiskolinimas susidarė dėl negrąžinto kredito (pagal Sutartyje nurodytą mokėjimo grafiką įmokos turėjo būti sumokėtos 2014 m. spalio 27 d. ir lapkričio 26 d.), taip pat dėl už 180 dienų priskaičiuotų delspinigių – 2,12 Eur (iš viso 47,14 Eur). Bankas taip pat pateikė pareiškėjo atliktų mokėjimų pagal Sutartį detalizaciją.

Pareiškėjas paaiškino, kad iš banko pateiktų duomenų matyti, kad 2014 m. gruodžio 26 d. jis buvo skolingas 47,14 Eur, tačiau pareiškėjo pateikti banko sąskaitos išrašai patvirtina, kad 2014 m. gruodžio 1 d. jis sumokėjo 86,89 Eur, o 2015 m. vasario 26 d. – 80 Eur.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 (2016 m. sausio 28 d. redakcija) patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Kaip matyti iš Lietuvos bankui pateiktų dokumentų ir informacijos, ginčas tarp šalių yra kilęs dėl pareiškėjui reiškiamų reikalavimų sumokėti skolą (negrąžintą kreditą) ir skolos išieškojimo išlaidas pagrįstumo. Todėl nagrinėdamas tarp šalių kilusį ginčą Lietuvos bankas vertina, ar iš pareiškėjo pagrįstai reikalaujama sumokėti 45,02 Eur už negrąžintą kreditą ir 2,12 Eur delspinigius, taip pat padengti 42,05 Eur skolos išieškojimo ne teismo tvarka išlaidas.

1) Dėl pareiškėjo skolos pagal Sutartį

Bankas pareiškėjo reikalauja sumokėti 45,02 Eur už pagal Sutartį negrąžintą kreditą ir 2,12 Eur delspinigius. Pateikdamas skolos detalizaciją bankas nurodė, kad skolos dydis yra apskaičiuotas pagal 2016 m. birželio 6 d. duomenis. Bankas taip pat pateikė pareiškėjo atliktų mokėjimų pagal Sutartį detalizaciją, iš kurios matyti, kada ir kokios sumos buvo įskaitytos palūkanoms ir delspinigiams sumokėti ir kreditui grąžinti. Tačiau pareiškėjas su reikalavimu nesutinka ir nurodo, kad bankui pagal Sutartį turėjo sumokėti 493,72 Eur, o yra sumokėjęs 497,03 Eur, t. y., pareiškėjo nuomone, su banku pagal Sutartį jis yra visiškai atsiskaitęs.

Vadovaujantis CK 6.886 straipsnio 3 dalimi su vartojimo kreditu susijusius santykius reglamentuoja CK ir kiti įstatymai. Be CK nuostatų, vartojimo kredito santykius taip pat reglamentuoja Lietuvos Respublikos vartojimo kredito įstatymas. Pažymėtina, kad vykdydamos sutartį šalys privalo elgtis sąžiningai ir bendradarbiauti, savo prievolės turi vykdyti tinkamai ir nustatytais terminais pagal įstatymų ar sutarties nurodymus (CK 6.38 straipsnio 1 dalis, 6.158 straipsnis, 6.200 straipsnio 1 ir 2 dalys). Teisėtai sudaryta ir galiojanti sutartis jos šalims turi įstatymo galią (CK 6.189 straipsnio 1 dalis).

Sutartimi šalys yra sutarusios dėl 1 492 Lt (432,11 Eur) vartojimo kredito pareiškėjui suteikimo nustatant 13,84 proc. metines palūkanas (Sutarties Specialiosios dalies 5 ir 9 punktai). Pareiškėjas įsipareigojo mokėti bankui Sutarties Specialiojoje dalyje nustatytos normos palūkanas, skaičiuojamas nuo išmokėtos ir negrąžintos kredito sumos (Sutarties Bendrosios dalies 14 punktas). Be to, pagal Sutarties Bendrosios dalies 15 punktą, pareiškėjas įsipareigojo grąžinti visą

kreditą iki galutinio kredito grąžinimo termino, t. y. iki 2014 m. lapkričio 26 d. Šalys taip pat sutarė, kad pareiškėjas sumokės 100 Lt (28,96 Eur) Sutarties sudarymo mokestį, o bendra pareiškėjo mokėtina suma turi būti 1 704,73 Lt (493,72 Eur) (Sutarties Specialiosios dalies 10 ir 13 punktai). Ginčo dėl vartojimo kredito suteikimo pareiškėjui fakto nėra. Tačiau šalys nesutaria dėl to, ar pareiškėjas yra tinkamai įvykdęs savo prievolės bankui ir sumokėjęs visą sutartą sumą.

Iš su standartine informacija pateikto preliminaraus paskolos grąžinimo ir palūkanų mokėjimo grafiko, su kuriuo pareiškėjas yra pasirašytinai supažindintas, matyti, kad pareiškėjas vykdydamas sutartį grafike nurodytomis dienomis iki 2014 m. lapkričio 26 d. bankui turėjo grąžinti 1 492 Lt (432,11 Eur) kreditą ir sumokėti 112,73 Lt (32,65 Eur) palūkanas. Prie šių sumų pridėjus 100 Lt (28,96 Eur) Sutarties sudarymo mokestį (Sutarties Specialiosios dalies 10 punktas), pareiškėjo mokėtina suma atitinka Sutarties Specialiosios dalies 13 punkte nurodytą bendrą pareiškėjo mokėtiną sumą – 1 704,73 Lt (493,72 Eur). Vadovaujantis Sutarties Bendrosios dalies 8 punktu ir 9.2 papunkčiu, Specialiojoje dalyje nurodyta bendros kredito kainos metinė norma (31,14 proc.) yra apskaičiuojama neįtraukiant pareiškėjo už Sutartyje nustatytų įsipareigojimų nevykdymą mokėtinų netesybų ir remiantis prielaida, kad šalys vykdys savo įsipareigojimus pagal Sutartyje nustatytas sąlygas ir terminus. Tai reiškia, kad sumokėjęs Sutarties Specialiosios dalies 13 punkte nurodytą 1 704,73 Lt (493,72 Eur) sumą pareiškėjas laikytinas visiškai įvykdžiusiu Sutartį (atsiskaičiusiu su banku) tik tuo atveju, jeigu Sutartį vykdė nepažeisdamas jos sąlygų, t. y. visas įmokas mokėjo šalių sutartu laiku.

Iš banko pateiktos pareiškėjo atliktų mokėjimų pagal Sutartį detalizacijos matyti, kad vykdydamas Sutartį pareiškėjas bankui iš viso yra sumokėjęs 436,29 Eur. Pareiškėjas teigia, kad bankui yra sumokėjęs 497,03 Eur, ir pateikia, pasak pareiškėjo, tai patvirtinančius banko sąskaitos išrašus. Išanalizavus Lietuvos bankui pareiškėjo pateiktus banko sąskaitos išrašus, nustatyta, kad pareiškėjo nurodyta 497,03 Eur suma nuo 2013 m. gruodžio 16 d. iki 2015 m. vasario 26 d. į banko sąskaitą buvo įmokėta grynaisiais pinigais. Tačiau iš išrašų matyti, kad ne visa pareiškėjo grynaisiais pinigais į banko sąskaitą įmokėta suma buvo įskaityta prievolėms pagal Sutartį vykdyti. Išrašų duomenimis, iš pareiškėjo banko sąskaitos mokėjimams pagal Sutartį bankas yra nuskaitęs tokias sumas, kokios nurodytos ir banko pateiktoje mokėjimų detalizacijoje. Pažymėtina, kad grynujų pinigų įmokėjimas į banko sąskaitą nėra automatiškai prilyginamas šių lėšų įskaitymui mokėjimams pagal Sutartį. Kaip nustatyta iš pareiškėjo pateiktų banko sąskaitos išrašų, skirtumas tarp pareiškėjo į banko sąskaitą įmokėtų ir banko Sutarčiai vykdyti įskaitytų lėšų (60,74 Eur) susidarė dėl to, kad iš pareiškėjo sąskaitos, be įmokų pagal Sutartį, buvo nuskaitomos įmokos kitoms pareiškėjo prievolėms vykdyti, už pirkinius ir paslaugas sumokėti ir pan.

Kaip minėta, susumavus mokėjimų detalizacijoje pateiktus duomenis, kurie atitinka ir pareiškėjo pateiktuose banko sąskaitos išrašuose esančią informaciją, matyti, kad vykdydamas Sutartį pareiškėjas bankui iš viso yra sumokėjęs 436,29 Eur, iš jų 32,16 Eur sudaro palūkanos, 387,09 Eur – grąžintas kreditas ir 17,04 Eur delspinigiai.

Sutarties Bendrosios dalies 34 punkte nurodyta, kad už Sutartyje nustatytais terminais nesumokėtas įmokas pareiškėjas įsipareigoja kiekvieną pradelstą kalendorinę dieną mokėti bankui 0,05 proc. dydžio delspinigius nuo laiku nesumokėtos sumos. Delspinigiai skaičiuojami už kiekvieną pradelstą kalendorinę dieną iki tos dienos, kai pareiškėjas visiškai sumoka bankui pradelstas mokėti sumas. Sutarties Bendrosios dalies 32 punkte nurodyta, kad tais atvejais, kai bankas gauna iš pareiškėjo mažesnę sumą, nei reikalinga mokėtinoms sumoms pagal Sutartį padengti, pirmiausia dengiami delspinigiai, toliau – palūkanos, iš pradžių apmokant ilgiausiai pradelstas mokėti palūkanas, ir tik tada grąžinamas kreditas.

Palyginus pareiškėjo atliktų mokėjimų detalizacijos ir mokėjimo grafiko duomenis matyti, kad pareiškėjas ne kartą mokėjimus atliko vėliau ir (arba) mažesnėmis sumomis, negu nurodyta mokėjimo grafike, todėl jam kilo prievolė mokėti delspinigius (Sutarties Bendrosios dalies 34 punktas). Įvertinęs šias aplinkybes Lietuvos bankas neturi pagrindo konstatuoti, kad vykdydamas Sutartį bankas nepagrįstai pareiškėjui priskaičiavo delspinigius. Taip pat nenustatyta, kad bankas būtų pažeidęs Sutarties Bendrosios dalies 32 punkte nurodytą tvarką, pagal kurią įskaitomos mokėtinoms sumoms.

Atsižvelgiant į Sutarties Bendrosios dalies 32 ir 34 punktus, įvertinus mokėjimų grafiko duomenis ir pareiškėjo faktiškai atliktus (įskaitytus) mokėjimus pagal Sutartį nustatyta, kad, banko turimais duomenimis, pareiškėjas nėra gražinęs bankui dalies kredito. Pareiškėjas nėra pateikęs duomenų, patvirtinančių, kad gražino kreditą, kurį pagal sutartą grafiką turėjo gražinti 2014 m. spalio 27 d. (likusi nesumokėta įmokos dalis – 3,44 Eur) ir 2014 m. lapkričio 26 d. (41,58 Eur). Taigi Lietuvos bankas neturi pagrindo manyti, kad banko reikalavimas gražinti 45,02 Eur skolą (kreditą) yra nepagrįstas.

Atsakant į pareiškėjo teiginius, kad po 2014 m. lapkričio 26 d. jis papildomai įmokėjo 166,89 Eur ir gražino bankui skolą, pažymėtina, kad įvertinęs pareiškėjo nurodytus mokėjimus kartu su atsiliepimu bankas pateikė skolos detalizaciją pagal 2016 m. birželio 6 d. (ne 2014 m. lapkričio 26 d.) duomenis.

Vadovaujantis CK 6.205 straipsniu, sutarties neįvykdymu laikomos bet kokios iš sutarties atsiradusios prievolės neįvykdymas, įskaitant netinkamą įvykdymą ir įvykdymo termino praleidimą. Todėl, nustačius, kad pareiškėjas yra praleidęs šalių sulygtą kredito gražinimo bankui terminą, ir atsižvelgiant į Sutarties Bendrosios dalies 34 punktą, nėra pagrindo konstatuoti, kad bankas nepagrįstai už pradelstą sumokėti sumą priskaičiavo 2,12 Eur delspinigius ir reikalauja, kad pareiškėjas juos sumokėtų.

Apibendrinant tai, kas buvo išdėstyta, darytina išvada, kad nėra pagrindo pripažinti, kad banko reikalavimas pareiškėjui 45,02 Eur kreditui gražinti ir 2,12 Eur delspinigiams sumokėti yra nepagrįstas.

2. Dėl reikalavimo pareiškėjui atlyginti skolos išieškojimo ne teismo tvarka išlaidas

Bankui atstovaujanti *Lindorff Oy*, kaip paaiškino bendrovė ir bankas, veikianti su banku sudarytos bendradarbiavimo sutarties pagrindu ir vykdanči pareiškėjo skolos išieškojimo ne teismo tvarka procedūras, nurodo, kad dalį iš pareiškėjo reikalaujamos sumokėti sumos sudaro skolos išieškojimo išlaidos (42,05 Eur). Pareiškėjui paprašius pagrįsti šias išlaidas, bankas nurodė nedarantis įtakos *Lindorff Oy* taikomiems administravimo įkainiams. *Lindorff Oy* paaiškino, kad skolos išieškojimo administravimo veiksmai apima kompleksinius procesus, kurie prasideda nuo bylos ar jos duomenų pavidimo perdavimo, IT technologijų naudojimo, bylos duomenų bazėje sukūrimo, pranešimų rengimo, pašto išlaidų, darbuotojų bendravimo su klientais telefonu ir kita. Bankas ir *Lindorff Oy* teigia, kad pagal CK 6.57 straipsnį šias išlaidas turi atlyginti būtent pareiškėjas. Pažymėtina, kad Lietuvos bankui nagrinėjant tarp šalių kilusį ginčą nei bankas, nei *Lindorff Oy* taip ir nepateikė jokių objektyvių įrodymų ar duomenų, pagal kuriuos būtų galima nustatyti, kad iš pareiškėjo reikalaujamos atlyginti išlaidos iš tikrųjų yra patirtos ir būtent 42,05 Eur dydžio.

CK 6.57 straipsnyje nurodyta: „*Su prievolės įvykdymu susijusias išlaidas turi apmokėti skolininkas, jeigu įstatymai ar sutartis nenumato ko kita.*“ Tai reiškia, kad, pagal bendrąją CK 6.57 straipsnyje įtvirtintą taisyklę, kai dėl prievolės įvykdymo yra patiriamos išlaidos, jas turi apmokėti skolininkas – asmuo, kuris turi įvykdyti prievolę. Tačiau svarbu atkreipti dėmesį, kad minėtoje CK nuostatoje yra numatyta galimybė įstatymuose arba sutartyje nustatyti kitokią tvarką.

Pareiškėjo ir banko sudarytoje Sutartyje yra numatyta, kad už Sutartyje nustatytais terminais nesumokėtas įmokas pareiškėjas įsipareigoja mokėti delspinigius, tačiau delspinigių mokėjimas neatleidžia pareiškėjo nuo Sutartyje numatytų įsipareigojimų vykdymo ir neatideda mokėjimo terminų (Sutarties Bendrosios dalies 34 ir 35 punktai). Standartinės informacijos apie vartojimo kreditą 4.5 papunktyje „Išlaidos pavėluoto įmokų mokėjimo atvejais“ yra nurodyta, kad dėl įmokų nemokėjimo pareiškėjas turės sumokėti 0,05 proc. delspinigius nuo nesumokėtos sumos už kiekvieną pradelstą dieną.

Sudarant Sutartį galiojusios Vartojimo kredito įstatymo redakcijos 11 straipsnio 8 dalyje buvo nustatyta: „*Pavėluoto įmokų mokėjimo atvejais vartojimo kredito gavėjui taikomos netesybos negali būti didesnės kaip 0,05 procento pradelstos sumokėti sumos už kiekvieną pradelstą dieną. Jokios kitos netesybos ir mokesčiai už vartojimo kredito sutartyje numatytų finansinių įsipareigojimų nevykdymą vartojimo kredito gavėjui negali būti taikomi.*“ Pažymėtina, kad

analogiška nuostata yra įtvirtinta ir šiuo metu galiojančios Vartojimo kredito įstatymo redakcijos 11 straipsnio 8 dalyje.

Lietuvos banko Priežiūros tarnybos direktoriaus 2013 m. vasario 5 d. sprendimu Nr. 241-26 patvirtintoje Lietuvos banko Priežiūros tarnybos pozicijoje dėl Lietuvos Respublikos vartojimo kredito įstatymo nuostatų, susijusių su vartojimo kredito gavėjo finansinių įsipareigojimų nevykdymu laiku, taikymo¹ (toliau – Pozicija) nurodyta, kad vartojimo kredito sutartyje svarbu aiškiai nurodyti vartojimo kredito palūkanų normos (mokėjimo palūkanų) ir pavėluoto įmokų mokėjimo atvejais mokamų netesybų ar kompensacinių palūkanų santykį, kad vartojimo kredito gavėjas galėtų aiškiai suprasti, kokių mokėjimų iš jo bus reikalaujama finansinių įsipareigojimų nevykdymo atveju. Šioje Pozicijoje Lietuvos banko Priežiūros tarnyba yra atkreipusi dėmesį, kad Vartojimo kredito įstatymo 11 straipsnio 8 dalyje nustatytas 0,05 proc. pradelstos sumokėti sumos už kiekvieną pradelstą dieną dydis taikytinas visų formų netesyboms – delspinigiams, baudoms ir kompensuojamosioms palūkanoms. Būtent vartojimo kredito davėjas privalo užtikrinti, kad vartojimo kredito gavėjui pradelstų mokėti įmokų atveju taikomos netesybos, nepaisant jų formos, nevirsytų Vartojimo kredito įstatymo 11 straipsnio 8 dalyje nustatyto dydžio.

Aiškindama Vartojimo kredito įstatymo 11 straipsnio 8 dalies nuostatą, kad vartojimo kredito gavėjui už vartojimo kredito sutartyje numatytų finansinių įsipareigojimų nevykdymą negali būti taikomos jokios kitos netesybos ir mokesčiai, Lietuvos banko Priežiūros tarnyba yra nurodžiusi, kad vartojimo kredito gavėjo atsakomybė ribojama Vartojimo kredito įstatyme nustatytu dydžiu (0,05 proc.) ir į šią atskirai neįrodinėtiną sumą turi būti įskaičiuojami visi vartojimo kredito davėjo patiriami nuostoliai. Atsižvelgiant į tai, Lietuvos banko Priežiūros tarnybos nuomone, vartojimo kredito davėjai neturi teisės taikyti jokių papildomų skolos išieškojimo mokesčių, nesvarbu, ar išieškojimą vykdo pats vartojimo kredito davėjas, ar yra pasitelkiami tretieji asmenys. Šie mokesčiai yra tiesiogiai susiję su vartojimo kredito gavėjo finansinių įsipareigojimų nevykdymu laiku, todėl papildomas jų nustatymas laikytinas prieštaraujančiu Vartojimo kredito įstatymo 11 straipsnio 8 dalies nuostatai.

Ginčo atveju už tai, kad pareiškėjas pradelsė atsiskaityti su banku, bankas skaičiuoja delspinigius. Nepaisant to, iš pareiškėjo taip pat reikalaujama atlyginti banko pasitelkto trečiojo asmens – *Lindorff Oy*, vykdančios skolos išieškojimo iš pareiškėjo procedūrą, patirtas 42,05 Eur išlaidas. Kaip minėta, Vartojimo kredito įstatymo 11 straipsnio 8 dalyje nustatyto netesybų dydžio nevirsijančių vartojimo kredito davėjo dėl vartojimo kredito gavėjo laiku nevykdomų įsipareigojimų atlikti mokėjimus patirti nuostoliai atskirai neįrodinėtini. Tačiau nepaisant to, ar skolos išieškojimo veiksmus iš pareiškėjo vykdo pats bankas, ar jo pasitelkti tretieji asmenys, pareiškėjui dėl pradelstų mokėjimų taikoma atsakomybė negali būti didesnė nei 0,05 proc. pradelstos sumokėti sumos už kiekvieną pradelstą dieną. Jokios kitos netesybos ir mokesčiai už vartojimo kredito sutartyje numatytų finansinių įsipareigojimų nevykdymą pareiškėjui, kaip vartojimo kredito gavėjui, negali būti taikomi (Vartojimo kredito įstatymo 11 straipsnio 8 dalis).

Atsižvelgdamas į išdėstytas aplinkybes ir įvertinęs tai, kad bankas pareiškėjui Sutartyje nustatyta tvarka skaičiuoja delspinigius ir reikalauja atlyginti *Lindorff Oy* patirtas 42,05 Eur išlaidas, kurios yra tiesiogiai susijusios su Sutartyje numatytų pareiškėjo finansinių įsipareigojimų nevykdymu, Lietuvos bankas mano, kad reikalavimas pareiškėjui atlyginti 42,05 Eur skolos išieškojimo išlaidas nėra suderinamas su Vartojimo kredito įstatymo reikalavimais, todėl laikytinas nepagrįstu.

Įvertinus tai, kad iš Sutarties kylanti banko reikalavimo teisė nėra perleista, *Lindorff Oy* skolos išieškojimą iš pareiškėjo vykdo banko interesais su banku sudarytos bendradarbiavimo sutarties pagrindu ir, Lietuvos banko duomenimis, ginčo atveju pareiškėjo ir *Lindorff Oy* nesieja sutartiniai teisiniai santykiai, būtent bankui tenka pareiga užtikrinti, kad jo interesais veikiantys tretieji asmenys nereikštų pareiškėjui nepagrįstų ir teisės aktų reikalavimams prieštaraujančių reikalavimų. Kitaip tariant, būtent bankas, kaip vartojimo kredito davėjas, privalo užtikrinti, kad

¹http://www.lb.lt/pozicija_del_lietuvos_respublikos_vartojimo_kredito_istatymo_nuostatu_susijusiu_su_vartojimo_kredito_gavejo_finansiniu_issipareigojimu_nevykdymu_laiku_taikymo

pareiškėjo patiriamos išlaidos (pareiškėjui taikoma atsakomybė) dėl netinkamo finansinių įsipareigojimų vykdymo neviršytų Vartojimo kredito įstatyme nustatytų maksimalių dydžių.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.2 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

1. Iš dalies patenkinti pareiškėjo S. T. reikalavimus, rekomenduojant AB DNB bankui atsisakyti pareiškėjui reikiamo reikalavimo atlyginti su skolos išieškojimu ne teismo tvarka susijusias išlaidas, viršijančias Vartojimo kredito įstatymo 11 straipsnio 8 dalyje nustatytą dydį, ir užtikrinti, kad dėl šį dydį viršijančių sumų atlyginimo pareiškėjui reikalavimų nereikštų banko pasitelkti tretieji asmenys, vykdantys skolos išieškojimo procedūras.

2. Įpareigoti AB DNB banką per mėnesį nuo šio sprendimo priėmimo dienos raštu informuoti Lietuvos banką apie sprendimo rezoliucinės dalies 1 punkte nurodytos rekomendacijos įgyvendinimą (neįgyvendinimą). Bankui neįvykdžius minėtos rekomendacijos, apie tai bus paskelbta Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

L. e. Finansinių paslaugų ir rinkų priežiūros
departamento direktoriaus pareigas

Vaidas Cibas